

**STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA
W POWIECIE CHRZANOWSKIM
na koniec października 2010 roku**

POZIOM BEZROBOCIA I STOPA BEZROBOCIA

W chrzanowskim urzędzie pracy w końcu **października 2010** roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła **5115 osób** i wzrosła o 176 osób w stosunku do września 2010 roku. Także w stosunku do października 2009 roku zanotowano wzrost liczby bezrobotnych – o 480 osób, tj. o 10,4%. Wzrost liczby bezrobotnych w październiku b.r. spowodowany był przede wszystkim rejestracją osób powracających do bezrobocia po zakończeniu umów na czas określony, rejestracją osób po zakończeniu prac sezonowych (m.in. w turystyce, budownictwie, ogrodnictwie, leśnictwie) oraz spadkiem liczby ofert pracy.

Tabela 1. Bezrobotni zarejestrowani i stopa bezrobocia

(stan w końcu okresu sprawozdawczego)

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Październik 2009</i>	<i>Październik 2010</i>
Bezrobotni zarejestrowani:	4635	5115
- mężczyźni	2053	2323
- kobiety	2582	2792
Z liczby bezrobotnych:		
- dotychczas niepracujący	869	812
- zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	300	258
- posiadający prawo do zasiłku	811	684
Stopa bezrobocia w powiecie chrzanowskim	10,5%	11,5%

W porównaniu z miesiącem wrześniem 2009 roku odnotowano także wzrost liczby bezrobotnych. Wśród populacji mężczyzn liczba bezrobotnych wzrosła o 260 osób (o 13,2%). Natomiast wśród populacji kobiet liczba bezrobotnych wzrosła o 177 osób (o 7%).

Na koniec października 2010 roku w ewidencji odnotowano **886 osób dotychczas niepracujących, 254 zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz 722 posiadających prawo do zasiłku dla bezrobotnych**. Wszystkie te kategorie osób bezrobotnych uległy spadkowi w porównaniu do analogicznego okresu sprawozdawczego roku 2009 :

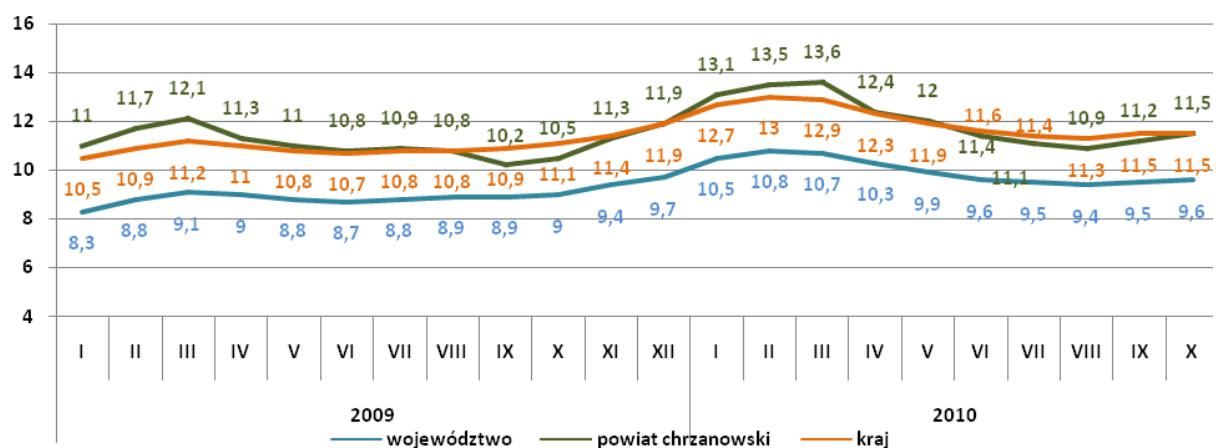
- liczba osób dotychczas niepracujących zmniejszyła się 6% (o 55 osób),
- liczba zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy zmniejszyła się o 14% (o 43 osoby),
- liczba posiadających prawo do zasiłku zmniejszyła się o 15% (o 130 osób).

W październiku 2010 roku **wskaźnik stopy bezrobocia** liczony dla powiatu chrzanowskiego osiągnął poziom **11,5%** co w porównaniu do października 2009 roku oznacza wzrost o 1 punkt procentowy.

Stopa bezrobocia dla województwa małopolskiego wyniosła natomiast 9,6% a dla kraju 11,5%.

Zmiany stopy bezrobocia od roku 2009 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Zmiany stopy bezrobocia w latach 2009 - 2010

W powiecie chrzanowskim stopa bezrobocia rosła od października 2009 roku aż do marca 2010. Od kwietnia do sierpnia zanotowano 1,5% spadek wartości stopy bezrobocia. O spadku zadecydował mniejszy niż w poprzednich miesiącach napływ nowych bezrobotnych i wzrost liczby wyłączeń z ewidencji z tytułu podjęcia pracy. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż od czerwca 2010 stopa bezrobocia w powiecie chrzanowskim wykazuje niższe wartości niż stopa bezrobocia liczona dla całego kraju. We wrześniu

zanotowano wzrost stopy bezrobocia do poziomu 11,2%. Nadal była ona niższa niż stopa bezrobocia w kraju. Na koniec października odnotowano także wzrost stopy bezrobocia do poziomu 11,5% w powiecie chrzanowskim. Stopa bezrobocia w kraju pozostała na poziomie z przed miesiąca natomiast W Małopolsce zanotowano niewielki 0,1% wzrost.

BILANS BEZROBOCIA

Od początku roku 2010 roku w chrzanowskim urzędzie pracy **zarejestrowano 8053 osoby**, tj. o 21 osób mniej (0,3%) niż w analogicznym okresie 2009 roku. W ogólnej liczbie nowo rejestrujących się kobiety stanowiły 47,7%. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych – 6335 osób to osoby, które po raz kolejny znalazły się w ewidencji urzędu pracy (przed rokiem – 6327 osób).

Tabela 2. Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani

(stan w ciągu okresu)

Wyszczególnienie	Styczeń - Październik 2009	Styczeń - Październik 2010
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	8074	8053
<i>z liczby ogółem:</i>		
- zarejestrowani po raz pierwszy	1747	1718
- zarejestrowani po raz kolejny	6327	6335
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	7656	8281
<i>w tym:</i>		
- podjęcia pracy subsydiowanej	285	374
- podjęcia pracy niesubsydiowanej	2332	2435

Od początku roku 2010 roku z ewidencji urzędu pracy **wyrejestrowano 8281 osób** (przed rokiem 7656 osób). Więcej o 528 osób niż przed rokiem wykreślono z powodu podjęcia pracy, nadal jest to główna przyczyna wyrejestrowywania się – 2809 osób tj. 33,9% ogółu wyrejestrowanych z tego pracę niesubsydiowaną podjęło 2435 osób, a subsydiowaną – 374 osoby - w tym 55 osób podjęło prace interwencyjne, 21 osób rozpoczęło roboty publiczne, 213 osób otrzymało dotację na podjęcie działalności gospodarczej i 85 osób podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego. Spośród pozostałych osób wykreślonych z ewidencji od początku roku 2010 roku – 2948

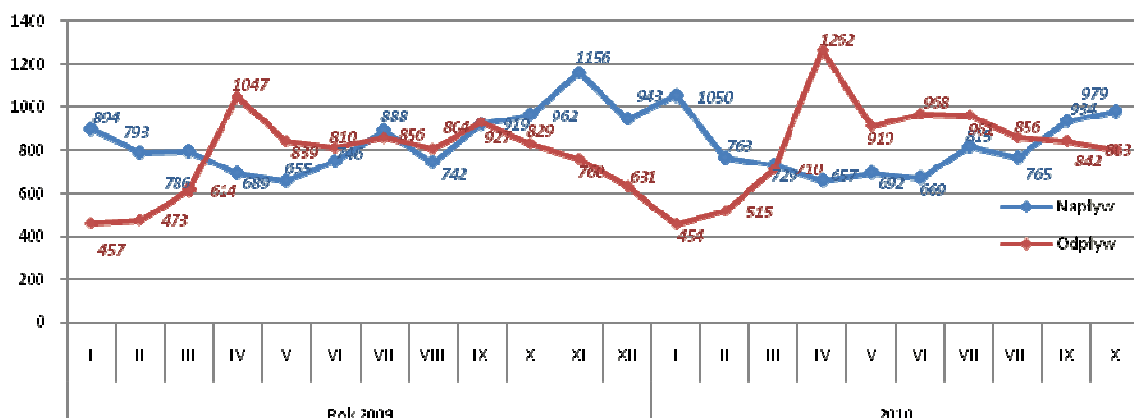
osób nie potwierdziło gotowości do podjęcia pracy, co stanowiło 35,6% ogólnej liczby osób wyrejestrowanych (przed rokiem odpowiednio 2785 osób i 36,4%).

Z pozostałych przyczyn odpływu z bezrobocia od początku roku 2010 można wymienić:

- rozpoczęcie szkolenia – 710 osób (przed rokiem 554 osoby)
- rozpoczęcie stażu – 896 osób (przed rokiem 782 osób),
- odmowę bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji zatrudnienia lub innej formy pomocy – 154 osoby (przed rokiem 295 osób),
- dobrowolną rezygnację ze statusu bezrobotnego – 332 osoby (przed rokiem 401 osób),
- ukończenie 60/65 lat – 7 osób (przed rokiem 9 osób),
- nabycie praw emerytalnych lub rentowych - 42 osoby (przed rokiem 32 osoby),
- nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego – 58 osób (przed rokiem 20 osób)

Poniższy wykres prezentuje bilans bezrobocia w latach 2008 – 2010.

Wykres 2. Bilans bezrobocia w latach 2008 - 2010

Stan bezrobotnych zależy od dwóch czynników: *napływu*, czyli liczby osób rejestrujących się jako bezrobotne w danym okresie, oraz *odpływu*, czyli liczby osób tracących status bezrobotnego w tym samym okresie. Zarówno napływ bezrobotnych jak i odpływ podlega na przestrzeni roku zmiennym tendencjom. Z reguły najczęściej rejestracji występuje w miesiącach rozpoczynających i kończących rok. Takie tendencje w kształtowaniu się płynności bezrobocia pojawiają się rok rocznie. W roku 2010 najczęściej osób zarejestrowało się w styczniu (1050 osób) oraz we wrześniu (934 osoby) i październiku (979 osób).

Ilość wyrejestrowań natomiast w poszczególnych miesiącach wiąże się także ściśle z porą roku. Zgodnie z corocznym trendem najkorzystniej wypadają miesiące wiosenne i letnie, gdzie liczba osób wyłączonych z ewidencji jest najwyższa. Najmniej wyłączeń przypada na miesiące zimowe (styczeń i luty), co jest spowodowane brakiem nowych inwestycji i tzw. martwym sezonem w rolnictwie, budownictwie czy gastronomii. W roku 2010 najwięcej osób zostało wyrejestrowanych z ewidencji w kwietniu (1262 osoby) oraz w czerwcu (968 osób) i lipcu (961 osób).

STRUKTURA BEZROBOCIA

Na koniec października 2010 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego struktura bezrobotnych z powiatu chrzanowskiego przedstawiała się następująco:

Wyszczególnienie	październik 2009		październik 2010		Zmiana ilościowa
	stan	udział w liczbie bezrobotnych	stan	udział w liczbie bezrobotnych	
Kobiety	2582	55,7%	2792	54,6%	+210
Osoby z prawem do zasiłku	811	17,5%	722	14,1%	-89
Zamieszkali na wsi	1540	33,2%	1692	33,1%	+152
Do 25 roku życia	1117	24,1%	1186	23,2%	+69
Które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	100	2,2%	131	2,6%	+31
Długotrwale bezrobotne	1624	35%	2061	40,3%	+437
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	482	10,4%	507	9,9%	+25
Powyżej 50 roku życia	806	17,4%	966	18,9%	+160
Bez kwalifikacji zawodowych	1148	24,8%	1445	28,3%	+297
Bez doświadczenia zawodowego	1213	26,2%	1232	25,9%	+110
Bez wykształcenia średniego	2395	51,7%	2586	50,6%	+191
Samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	305	6,6%	350	6,8%	+45
Które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	99	2,1%	126	2,5%	+27
Niepełnosprawni	199	4,3%	250	4,9%	+51

Jak wynika z powyższego zestawienia na koniec października 2010 w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie najliczniejsze grupy stanowiły:

- **kobiety** – 54,6% (2792 osoby),
- **osoby bez wykształcenia średniego** – 50,6% (2586 osób),
- osoby **długotrwale bezrobotne** – 40,3% (2061 osób)
- **bez kwalifikacji zawodowych** – 28,3% (1445 osób),
- **bez doświadczenia zawodowego** – 25,9% (1323 osób).

Liczba bezrobotnych kobiet zarejestrowanych w chrzanowski urzędzie pracy na koniec października 2010 roku wynosiła **2792 osoby**. Pomimo, że udział bezrobotnych kobiet nadal jest wysoki (54,6%) to warto zwrócić uwagę na fakt, że od początku roku liczba bezrobotnych kobiet spadła o 13,6%.

W Polsce obserwujemy małą aktywność zawodową kobiet. Mimo, iż kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni, to jednak na rynku pracy ich pozycja jest słabsza. Kobiety zarabiają dziś mniej od mężczyzn, rzadziej awansują, częściej są zwalniane, i mniej chętnie przyjmowane do pracy, szczególnie kobiety starsze. Przez szereg lat stanowiły i nadal stanowią większość wśród osób pozostających bez pracy. Analizując aktualną sytuację kobiet na rynku pracy można zauważyć, że problem niskiego poziomu uczestnictwa kobiet w życiu społeczno-zawodowym, wynika między innymi z ograniczonych możliwości przekwalifikowania się i zdobywania nowych, adekwatnych do potrzeb rynku pracy kwalifikacji, czyli że kobiety posiadają słabą umiejętność do samodzielnego i efektywnego poruszania się po rynku pracy, nie mają nawyku ustawicznego doksztalcania się, posiadają niską wiedzę nt. wymogów rynku pracy, niską świadomość na temat potrzeb korzystania z usług doradców zawodowych a z drugiej strony napotykają na ograniczony dostęp do bezpłatnych usług świadczonych przez doradców zawodowych, psychologów, prawników i pośredników pracy.

Wyznacznikiem pozycji na rynku pracy, a tym samym szans bezrobotnych na znalezienie pracy jest poziom wykształcenia. Drugą w kolejności pod względem liczebności zbiorowością są **osoby bez wykształcenia średniego**. Na koniec października liczba tych osób wyniosła 2586 i stanowiła 50,6 % ogółu bezrobotnych. Analizując sytuację tej grupy bezrobotnych stwierdzić należy, że w ciągu roku 2010 spadła zarówno ich liczba o 16,2% (o 500 osób) jak i udział w liczbie bezrobotnych ogółem (o 1,4%). Bez wątpienia osobom bez wykształcenia jest trudniej na rynku pracy ale zauważalna tendencja spadkowa świadczy o poprawiającej się sytuacji tej kategorii osób.

Niewątpliwie negatywnym zjawiskiem jest utrzymujący się wysoki udział **osób długotrwale bezrobotnych** wśród bezrobotnych ogółem. Osoby te stanowiły na koniec października 2010 roku 40,3% ogółu zarejestrowanych. Jest to więcej niż na początku roku 2010 kiedy to osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 33,6 % ogółu bezrobotnych. Dłuży okres „bycia na bezrobociu” pociąga za sobą wiele niekorzystnych zmian. Osoby długotrwale bezrobotne są mniej podatne na różne formy aktywizacji. Pozostawanie bez pracy uznają najczęściej za stan normalny i potrzeba dużo wysiłku, tak ze strony

publicznych służb zatrudnienia, jak i ich samych, by ten stan zmienić. Długookresowe przebywanie bez pracy to także wynik braku chęci podejmowania jakiegokolwiek zatrudnienia przez osoby bezrobotne. Jedną z przyczyn takiej sytuacji jest rozwinięta na szeroką skalę „szara strefa”, w której osoby długotrwale bezrobotne stanowią większość „pracujących”.

Jak pokazują przemiany społeczno-gospodarcze ostatnich lat, **osoby o niskich kwalifikacjach** są rzadziej zatrudniane i w największym stopniu zagrożone bezrobociem. Ich sytuacja, w porównaniu z pracownikami średnio i wysoko wykwalifikowanymi, jest niewątpliwie gorsza. W ewidencji chrzanowskiego urzędu pracy znajduje się 1445 **osób bez kwalifikacji zawodowych** (28,3%) oraz 1323 **osoby bez doświadczenia zawodowego** (25,9%). Udział osób bez kwalifikacji zawodowych zwiększył się od początku roku 2010 o 3,6% natomiast udział osób bez doświadczenia zawodowego o 0,5%.

Problem osób o niskim wykształceniu na rynku pracy obserwujemy w całej Europie. Jednak w Polsce to zjawisko, warte jest szczególnej analizy w sytuacji, gdy mamy do czynienia z niedopasowaniem kadr do wymagań nowoczesnej gospodarki i z udziałem pracowników o niskich kwalifikacjach w edukacji i szkoleniach. A właśnie niedopasowanie jakości kadr do wymagań gospodarki uznawane jest przez ekspertów za główny czynnik ograniczający wzrost zatrudnienia w Polsce. Dlatego też szczególnie istotne staje się zaoferowanie pracownikom o niskich kwalifikacjach szkoleń zaspokajających ich potrzeby zawodowe.

POŚREDNICTWO PRACY

Od początku roku 2010 pracodawcy zgłosili do urzędu pracy **2915 wolnych miejsc pracy oraz miejsca aktywizacji zawodowej**, w tym:

- 1613 ofert zatrudnienia niesubsydiowanego,
- 69 ofert prac interwencyjnych,
- 23 oferty robót publicznych,
- 93 doposażeń stanowiska pracy,
- 1106 miejsc aktywizacji zawodowej (972 oferty staży, 127 prac społecznie użytecznych oraz 7 ofert przygotowania zawodowego dla dorosłych)

W październiku 2010 nastąpił spadek wolnych miejsc pracy w porównaniu do ubiegłego miesiąca (mniej o 136) - spadek zgłaszanych ofert z agencji zatrudnienia na stanowiska związane z produkcją, a także spadek ofert z branży budowlanej.

Od początku roku 2010 roku zatrudniono lub zaktywizowano za pośrednictwem chrzanowskiego urzędu pracy **1783 osoby** (więcej o 305 w porównaniu do analogicznego okresu roku 2009) w tym:

- 376 osób podjęło pracę niesubsydiowaną,
- 55 osób prace interwencyjne,
- 21 osób podjęło roboty publiczne,
- 213 osób otrzymało dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- 85 osób zostało zatrudnionych w ramach doposażenia stanowiska pracy,
- 896 osób podjęło staż,
- 130 osób podjęło prace społecznie użyteczne,
- 7 osób rozpoczęło przygotowanie zawodowe dorosłych

W porównaniu do miesiąca września 2010 roku zaobserwować można spadek zatrudnienia/zaktywizowania bezrobotnych za pośrednictwem PUP o 38 osób, głównie poprzez spadek zaktywizowania bezrobotnych na umowy stażowe.

Ponadto w wyniku 55 wizyt u pracodawców pozyskano 8 wolnych miejsc pracy, m.in. na stanowiska: tokarz / frezer, monter maszyn i urządzeń, ślusarz. W miesiącu październiku nie wpłynęły żadne zgłoszenia o planowanych zwolnieniach grupowych.